

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІНАНСІВ ТА ОБЛІКУ
КАФЕДРА ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ

МАТЕРІАЛИ

VII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКОВО-ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ»

до 55-річчя кафедри обліку і оподаткування та 85-річчя від
дня народження доктора економічних наук, професора
Литвина Богдана Мироновича

Тернопіль
26-27 вересня 2024 року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Західноукраїнський національний університет
Факультет фінансів та обліку
Кафедра обліку і оподаткування

*до 55-річчя кафедри обліку і оподаткування та
до 85-річчя від
дня народження доктора
економічних наук, професора
Литвина Богдана Мироновича*

МАТЕРІАЛИ
VII МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

**«СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ОБЛІКОВО-ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ
В УКРАЇНІ»**

Том – 1
Тернопіль
26-27 вересня 2024 року

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради ЗУНУ,
протокол № 2 від 30 вересня 2024 року

Редакційна колегія:

АВЕРКИНА Марина, д.е.н., професор, Естонська школа бізнесу (Естонія)
ВАКУЛЕНКО Вероніка, доктор філософії, доцент Бізнес-школи Університету Норд (Норвегія)
ГУМЕННА-ДЕРІЙ Марія, д.е.н., доцент, ЗУНУ
ДЕРІЙ Василь, д.е.н., професор, ЗУНУ
ЖУКЕВИЧ Світлана, к.е.н., доцент, ЗУНУ
ЗАДОРЖНИЙ Зеновій - Михайло, д.е.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України, завідувач кафедри обліку і оподаткування, ЗУНУ
ЗАРУДНА Наталія, к.е.н., доцент, ЗУНУ
КАРТЕР Фінбар, керівник центру студентської підприємницької діяльності, Університет східної Англії (Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії)
КІСТЕР Агнієшка, доктор габілітований, професор, Університет Марії Кюрі-Склодовської (Польща)
КІТСІНГ Мееліс, професор, ректор Естонської школи бізнесу (Естонія)
КЛУДАЧ-АЛЕССАНДРІ Магдалена, доктор габілітований, професор, директор Колегіуму економічних та соціальних наук, Варшавська політехніка (Польща)
КРУПКА Ярослав, д.е.н., професор, ЗУНУ
МЕЛЬНИЧУК Інна, к.е.н., доцент, ЗУНУ
МУРАВСЬКИЙ Володимир, д.е.н., професор, ЗУНУ
ОМЕЦІНСЬКА Ірина, к.е.н., доцент, ЗУНУ
РОМАНІВ Ростислав, к.е.н., доцент, ЗУНУ
СЕМБІЄВА Ляззат, д.е.н., професор, Євразійський національний університет імені Л. М. Гумільова (Казахстан)
ТАНАСАС Георгіос, доктор філософії, доцент кафедри управлінських наук і технологій, Патрський університет (Греція)

Комп'ютерна верстка:

МУРАВСЬКИЙ Володимир, д.е.н., професор

Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченій 55-річчю кафедри обліку і оподаткування та 85-річчю від дня народження д. е. н., проф. Б. М. Литвина (26-27 вересня 2024 р., м. Тернопіль). Том 1. Тернопіль: ЗУНУ, 2024. 555 с.

Розглянуто сучасні тенденції розвитку обліку в Україні та за кордоном, відображені проблеми облікової інформації як засобу забезпечення захисту інтересів власника, обліково-аналітичної інформації в управлінні підприємницькою діяльністю, розкриті актуальні проблеми розвитку аудиту та його інформаційного забезпечення, визначені перспективи запровадження сучасних інформаційних технологій в обліку, аналізі та аудиті.

Для науковців, докторантів, аспірантів, студентів, а також усіх осіб, які цікавяться проблемами обліку, оподаткування, аналізу, статистики і контролю в системі менеджменту.

Матеріали друкуються мовою оригіналу. Відповідальність за зміст, достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій

При використанні наукових ідей та матеріалів цього випуску, посилання на авторів і видання є обов'язковим

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, ОПОДАТКУВАННЯ ТА ЗВІТНІСТЬ В ГЛОБАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ

Bila Yu. A. BIOENERGY ASSETS IN THE GLOBAL CLIMATE SCENARIO: ACCOUNTING ASPECT	22
Georgios Kampiotis, Georgios L. Thanasas INVESTIGATION OF BUSINESS STRUCTURES AND THEIR TAXATION IN GREECE	25
Magdalena Kludacz-Alessandri, Vita Semaniuk SYNERGETIC APPROACH TO MODERNIZING ACCOUNTING SYSTEMS IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION	30
McLaughlin, Sean J., EARLY RETURNS ON LEGALIZED SPORTS BETTING IN THE UNITED STATES	34
Znak N., Gumenna-Derij M. ORGANIZATION OF ACCOUNTING AND TAXATION IN CANADA: THEORY AND PRACTICE	38
Акімова Н. С., Янчева Л. М., Наумова Т. А. СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ МОДЕЛІ ОБЛІКОВО-ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ	41
Андросенко О. О. БЮДЖЕТУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПЛАНУВАННЯ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ	44
Бойко Р. В., Чік М. Ю., ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З ЛІКВІДАЦІЇ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ СУБ'ЄКТАМИ БІЗНЕСУ	47

Бондар М. І., Цятковська О. В. РОЛЬ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ТРАНСПАРЕНТНОСТІ ЗВІТНОСТІ ДЕРЖАВНИХ УСТАНОВАХ	50
Бруханський Р. Ф. СПЕЦИФІКА ГЕНЕРУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ ПОТРЕБ СТРАТЕГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ КОРПОРАЦІЙ	54
Білько О. О. ПЕРВИННИЙ ОБЛІК В УПРАВЛІНСЬКІЙ СИСТЕМІ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ	56
Вагнер І. М., Демко І. І. СТАН КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ У ПЕРІОД ВОЄННИХ ДІЙ	59
Воськало Н. М. ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ І ОБЛІКУ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В ІТ-СФЕРІ	62
Герасимович І. А. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ІНЖИНІРИНГ В ОБЛІКОВО- АНАЛІТИЧНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС- ПРОЦЕСАМИ В УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	64
Гуцаленко Л. В., Лепетан І. М. ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ СИСТЕМИ СУБ'ЄКТОМ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ РИЗИКІВ ТА НЕВИЗНАЧЕНОСТІ	68
Дерій В. А. ОБ'ЄКТИВНА НЕОБХІДНІСТЬ РОЗВИТКУ ОБЛІКОВИХ НАУКОВИХ ШКІЛ В УКРАЇНІ ТА ЇХНІЙ ВПЛИВ НА ПРОФЕСІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ З ОБЛІКУ Й ОПОДАТКУВАННЯ	71
Журавель Г. П., Питель С. В., Денчук П. Н. ЕВОЛЮЦІЯ ПОДВІЙНОГО ЗАПИСУ І ЙОГО БАЛАНСОВОГО УЗАГАЛЬНЕННЯ	74

Гуцаленко Л. В.,
д. е. н., професор, професор кафедри обліку та оподаткування,
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
Лепетан І. М.,
здобувачка кафедри обліку та оподаткування,
Національний університет біоресурсів і природокористування України

ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ СИСТЕМИ СУБ'ЄКТОМ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ РИЗИКІВ ТА НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Воєнний стан, як наслідок російської агресії, вніс багато змін у діяльність підприємств та середовище їх функціонування. «Через російську агресію українські аграрії зазнали значних втрат. Від знищення сільськогосподарської техніки на загальну суму 5,8 млрд. дол. США до втрати та руйнування тваринницьких ферм на понад 250 млн. дол. США. А міжнародні ціни на продовольство у 2022 році зросли приблизно на 35 %. Тільки після налагодження нових шляхів експорту вдалося стабілізувати ситуацію. Тому для відновлення українського агросектору необхідна підтримка», – зазначив Висоцький Т. М. [1]. Невизначеність є об'єктивною характеристикою існування суб'єкта господарювання в умовах воєнного стану, що безумовно накладає відповідні загрози і ризики у всіх сферах їх діяльності.

Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» визначається обов'язковість формування підприємствами власної облікової політики в правовому полі вітчизняних чи міжнародних стандартів і положень бухгалтерського обліку [2].

Альтернативність ухвалених рішень та їх регламентація відповідно до порядку ведення обліку, визначається суб'єктами господарювання у формуванні облікової політики, що дає змогу забезпечувати встановлений державою порядок формування облікової інформації й її узагальнення у фінансовій звітності.

Проведені дослідження свідчать, що питанням організації та формування облікової політики присвятили свої праці як зарубіжні, так і українські вчені.

Розвиток бухгалтерського обліку в Україні має власну історію, яка у

кожному періоді свого розвитку має певні особливості. Впровадження НП(С)БО, що орієнтовані на МСБО та МСФЗ, внесли свої корективи, особливо в галузеву облікову систему.

У наукових економічних дослідженнях існує близько пів сотні підходів щодо визначення поняття системи. Проведені дослідження дають нам підстави стверджувати, що систему визначають по-різному: як комплекс елементів, сукупність об'єктів; сукупність частин.

Окремі автори розмежовують онтологічний та гносеологічний аспекти цієї категорії. В онтологічному аспекті поняття «система» постає як сукупність елементів і зв'язків між ними, що існують об'єктивно, незалежно від волі та свідомості людей. У гносеологічному аспекті йдеться про використання поняття «система» й інших споріднених понять як інструменту пізнання сутності складних матеріальних систем. Цей аспект філософи називають епістемолого-методологічним [3].

Оскільки будь-яке підприємство є, насамперед, складною економічною системою, то його діяльність підпорядковується певним законам та закономірностям виникнення, функціонування і розвитку складових систем.

Однією із умов успішного функціонування підприємства є належним чином організована та адаптована до внутрішнього і зовнішнього середовища облікова система. Спостерігається також різновекторне бачення сутності облікової системи.

Обліковій системі властиві певні ознаки, зокрема: динамічність, багатоаспектність, ієрархічність, об'єктивність, цілісність (табл. 1).

Проведений аналіз розвитку облікової системи в підприємствах аграрного бізнесу свідчить про низький рівень адаптації до умов ризику та невизначеності.

Від стану облікової політики підприємства залежить рівень організації бухгалтерського обліку, якість і достовірність обліку, забезпечення внутрішніх та зовнішніх користувачів об'єктивною та своєчасною інформацією та, загалом, фінансовий стан конкретного суб'єкта господарювання.

Ознаки облікової системи

№ з/п	Ознаки обліку як системи	Пояснення системних ознак
1	Динамічність	Система обліку знаходиться в постійному русі та розвитку, що пов'язано із змінами вектору розвитку суспільства
2	Багатоаспектність	Систему обліку можна розглядати як науку, як функцію управління
3	Ієрархічність	Система обліку формується і змінюється під впливом зміни економічних явищ та розвитку суспільства
4	Об'єктивність	Система обліку має забезпечувати користувачів об'єктивною, неупередженою інформацією
5	Цілісність	Складові елементи системи обліку мають забезпечуватись її складові (фінансова, управлінська, податкова, статистична) взаємоузгодженими законодавчими актами

Саме тому для формування облікової політики підприємства має визначальне значення суттєвість облікової інформації, які визначає спроможність її впливу на рішення користувачів фінансової звітності.

Література

1. Укрінформ – актуальні новини України та світу. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3876300-prami-zbitki-agrosektoru-ukraini-za-dva-roki-vijni-stanovlat-ponad-10-milardiv-visockij.html>
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 р. № 996–XIV. URL: <http://www.rada.gov.ua> (дата звернення: 8.09.2024 р).
3. Економічна енциклопедія: у 3-х т. Т. 1. Редкол.: відп. ред. С. В. Мочерний та ін. К.: Академія, 2000. 864 с.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

МАТЕРІАЛИ

VII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКОВО-ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ»

до 55-річчя кафедри обліку і оподаткування та

до 85-річчя від

дня народження доктора

економічних наук, професора

Литвина Богдана Мироновича

Підписано до друку 25.09.2024 р.

Формат 60x84 1/16. Гарнітура Times New Roman

Папір офсетний . Друк на дублюванні.

Умов. друк. арк. Облік.-вид. арк.

Тираж 100 прим.

Видавець Західноукраїнський національний університет

вул. Львівська, 11, м. Тернопіль 46004

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців ДК No 3467 від 23.04.2009 р.